

ردیف	نمره	
۱	۰/۲۵	معنی واژه مشخص شده در بیت زیر چیست؟ چو بشنید خسرو از آن شاد گشت روانش ز اندیشه آزاد گشت (۱) ترس (۲) اندوه (۳) فکر
۲	۰/۲۵	معنی چند واژه نادرست نوشته شده است؟ «(هریوه: هرات) - (ناورد: نبرد) - (حشم: خدمتکار) - (مَعَبَر: گذشتن) - (زخمه: ضربه زدن)» (۱) دو (۲) یک (۳) چهار (۴) سه
۳	۰/۵	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) داشتم می گفتم، آن شب نیز / سورت سرمای دی بیدادها می کرد. ب) چون رعیت کم شد، ارتفاع ولایت نقصان پذیرفت.
۴	۰/۵	در عبارت های زیر، دو غلط املایی بیابید و فقط شکل درست آن ها را در پاسخ برگ بنویسید. الف) بدین سعادت رهمنون بود تا هرگز فریب آزاده مردم را از خویشتن بطنی نسازم. ب) سیاوش چنین گفت کای شهریار که دوزخ مرا زین سخن گشت خوار ج) صدای مهیب آن، صدای کودکانه اما خشک کلاش را در خود حزم می کرد.
۵	۰/۷۵	در میان گروه واژه های زیر، سه غلط املایی بیابید و درست آن ها را بنویسید. «طاق و فرد - باریدن ضجه - هول و وحشت - غدر و خیانت - آذر و حیا - فریاد و قو - سایه موهوم - جناغ سینه - خبر قابل ارز - تل خاک»
۶	۰/۷۵	صورت درست املایی واژه را از داخل کمانک انتخاب کنید. الف) اگر کوه آتش بود بسپرم / از این تنگ (خوار - خار) است اگر بگذرم ب) از گُربت جورش راه (غربت - قربت) گرفتند. ج) بچه ها هم انگار از دست آن (زله - ذله) شده بودند و تکبیر می گفتند.
۷	۰/۵	با توجه به سروده زیر، درستی یا نادرستی گزاره ها را مشخص کنید. «باید به داوری بنشینیم / شوق رقابتی است / در بین واژه ها و عبارت ها / و هر کدام می خواهند معنای صلح را مرادف اول باشند.» الف) در این عبارت دو فعل اسنادی وجود دارد. ب) واژه «معنا» مضاف الیه است.
۸	۱	در سروده زیر، یک وابسته پیشین و یک وابسته پسین بیابید و نوع آن ها را بنویسید. «ناگهان انگار / سایه ای را دید / او شغاد آن نابردار بود / که درون چه نگه می کرد و می خندید.»
۹	۰/۵	معنی فعل های مشخص شده را بنویسید. الف) چو از کوه آتش به هامون گذشت ب) همی کند سودابه از خشم موی خروشدن آمد ز شهر و ز دشت همی ریخت آب و همی خست روی
۱۰	۰/۵	جملات بیت زیر را از شیوه بلاغی به شیوه عادی بازنویسی کنید. پراکنده کافور بر خویشتن چنان چون بود رسم و ساز کفن

ردیف	نمره	
۱۱	۰/۵	در هر کدام از عبارات زیر، کدام فعل به کار <u>نرفته</u> است؟ (الف) یک تیر هم به زانوی من خورد که مرا در هم پیچاند اما همان یک لحظه پیش، از شما یاد گرفته بودم که با تیر بر زمین نیفتم. (مضارع التزامی - ماضی بعید - مضارع اخباری - ماضی ساده) (ب) شما هم مرا دیدید ولی اینکه شناخته باشیم، مطمئن نیستم. یادم رفت برای چه کاری آمده بودم. (ماضی نقلی - ماضی التزامی - مضارع اخباری - ماضی بعید)
۱۲	۰/۵	با توجه به بیت «دیروز اگر سوخت ای دوست، غم برگ و بار من و تو/ امروز می آید از باغ، بوی بهار من و تو»: (الف) کدام «واو»، «واو» عطف است؟ (ب) کدام واژه در این بیت نقش دستوری «مفعول» دارد؟ (۱) (۲)
۱۳	۰/۵	با توجه به بیت «غرق غباریم و غربت، با من بیا سمت باران / صد جویبار است اینجا، در انتظار من و تو» درستی یا نادرستی گزاره های زیر را مشخص کنید: (الف) دو واژه دارای «هم آوا» در بیت مشاهده می شود. (ب) نقش دستوری «من» در هر دو مصراع یکسان است.
۱۴	۰/۲۵	کدام واژه اشاره ای به نام مؤلف کتاب «در حیاط کوچک پاییز در زندان» دارد؟ «هفت خوان را زادسرو مرو/ یا به قولی «ماخ سالار» آن گرامی مرد/ آن هریوه خوب و پاک آیین روایت کرد/ خوان هشتم را / من روایت می کنم اکنون ... / من که نامم ماث».
۱۵	۰/۵	با توجه به توضیحات داده شده، مورد مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) نام مجموعه آثار سید مهدی شجاعی (سانتاماریا - دری به خانه خورشید - در حیاط کوچک پاییز در زندان) (ب) نام کتابی به نظم، در حوزه ادبیات انقلاب، متعلق به سلمان هراتی (تیرانا - سانتاماریا - دری به خانه خورشید)
۱۶	۰/۵	هر کدام از زمینه های «ملی» و «قهرمانی» حماسه مربوط به کدام یک از ابیات زیر است؟ (یک بیت اضافه است) (الف) رخ شاه کاووس پر شرم دید (ب) مگر کآتش تیز پیدا کند (ج) یکی تازی ای برنشسته سیاه سخن گفتنش با پسر نرم دید گنه کرده را زود رسوا کند همی خاک نعلش برآمد به ماه
۱۷	۰/۷۵	آرایه مناسب را از ستون دوم انتخاب کنید. (یک آرایه اضافه است) ستون اول الف) ناگهان انگار / بر لب آن چاه / سایه ای را دید او شغاد، آن نابردار بود. ب) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم ج) نهادند بر دشت هیزم دو کوه ستون دوم ۱- استعاره ۲- ایهام ۳- مجاز ۴- حس آمیزی
۱۸	۰/۲۵	«شب» در بیت زیر نماد چه مفهومی است؟ «آنجا که در آن برزخ سرد، در کوچه های غم و درد غیر از شب آیا چه می دید چشمان تار من و تو؟»

ردیف	نمره	
۱۹	۱	آرایۀ مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. (الف) آن که هرگز - چون کلید گنج مروارید - / گم نمی شد از لبش لبخند (تشبیه - جناس) (ب) آتش ابراهیم را نبود زیان (ج) چون رود امیدوارم بی تابم و بی قرارم (د) هر سال چو نوبهار خرم هر که نمرودی است گو می ترس از آن (تضمین - تضاد) من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو (مجاز - ایهام) بیدار شود ز خواب نوشین (تشبیه - حس آمیزی)
۲۰	۰/۷۵	هر کدام از کلمات یا عبارات مشخص شده چه آرایه ای پدید آورده اند؟ (الف) زمزمۀ لطیف و ملایم شما گمان مرا تأیید کرد. (ب) با اهل فنا دارد هر کس سر یکرنگی (ج) قهوه خانه گرم و روشن بود، هم چون شرم.
۲۱	۰/۵	از شعر «شکوه چشمان تو» یک بیت بنویسید که قافیۀ آن کلمۀ «پناه» باشد.
۲۲	۰/۵	مصراع تکمیلی هر کدام از بیت های زیر را انتخاب کنید. (الف) (۱) اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار (ب) ماه آمده به دیدن خورشید، صبح زود (۱) یا ماه، بی ملاحظه افتاده بین راه؟ به سوی تو بود روی سجودم؛ میهن! ای میهن! (۲) به هر مجلس به هر زندان به هر شادی به هر ماتم (۲) خورشید رفته است سر شب سراغ ماه
۲۳	۰/۲۵	با توجّه به درس «خوان هشتم» کدام بیت درباره «شغاد» نیست؟ (۱) به خاشاک کرده سر چاه کور (۲) دو پایش فروشد به یک چاهسار (۳) بخندید و پیش تهمت نهاد (۴) برادر ز تیرش بترسید سخت که مردم ندیدی نه چشم ستور نبُدد جای آویزش و کارزار ز مرگ برادر همی بود شاد بیامد سپر کرد تن را درخت
۲۴	۰/۵	مفهوم مشترک ابیات زیر را بنویسید. (الف) ضربت گردون دون آزادگان را خسته کرد (ب) سیاوش بدو گفت اندۀ مدار کو دل آزاده ای کز تیغ او مجروح نیست کزین سان بود گردش روزگار
۲۵	۰/۵	مفهوم کنایه های مشخص شده را بنویسید. (الف) یکی دشت با دیدگان پر ز خون (ب) بال در آوردم از این که فهمیده اید انهدام آن تیربار کار من بوده است. که تا او کی آید ز آتش برون
۲۶	۰/۲۵	مفهوم بیت «بنده حلقه به گوش ار نوازی برود / لطف کن لطف که بیگانه شود حلقه به گوش» در کدام گزینه نیامده است؟ (۱) مدارا (۲) توجّه به زیردستان (۳) بیگانه ستیزی (۴) رعیت پروری

ردیف	نمره
۲۷	با توجه به عبارت زیر، نویسنده «شرط پیروزی بر دشمن» را چه می داند؟ «همیشه بر همه چی تان مسلط باشید. نگذارید که هیچ تمایل و خواسته ای بر شما مسلط شود. اگر چنین باشد، دشمن هم نمی تواند بر شما مسلط شود. حالا بروید و منتظر خبر باشید.»
۲۸	مفهوم نهایی مصراع دوم بیت زیر چیست؟ چون رود آمیدوارم، بی تابم و بی قرارم من می روم سوی دریا، جای قرار من و تو
۲۹	کدام بیت با بیت زیر قرابت مفهومی دارد؟ مفهوم مشترک آن ها را بنویسید. ز خورشید و از آب و از باد و خاک نگردد تبه نام و گفتار پاک (۱) با این نسیم سحرخیز، برخیز اگر جان سپردیم در باغ می ماند ای دوست، گل یادگار من و تو (۲) این فصل، فصل من و دوست، فصل شکوفایی ما برخیز با گل بخوانیم اینک بهار من و تو
۳۰	با توجه به عبارت «نه همین مهربانی را به مهر، که پاداش هر زخمه سنگی را دست های کریم تو میوه ای چند شیرین ایثار کند» درستی یا نادرستی عبارات زیر را مشخص کنید. الف) نویسنده معتقد است که فقط باید بدی ها را با خوبی پاسخ دهیم. ب) منظور از «میوه ای چند شیرین» کار خیر و عمل نیک است.
۳۱	با توجه به بیت «سیاوش سیه را به تندی بتاخت / نشد تنگ دل، جنگ آتش بساخت»: الف) منظور از «سیه» چیست؟ ب) مفهوم جمله پایانی «آمادگی» است یا «اتمام کار»؟
	■ ابیات و عبارات زیر را به نثر روان معنی کنید.
۳۲	وزین دختر شاه هاماوران پر اندیشه گشتی به دیگر کران
۳۳	به دستور فرمود تا ساروان هیون آرد از دشت، صد کاروان
۳۴	کس چون تو طریق پاک بازی نگرفت با زخم نشان سرفرازی نگرفت
۳۵	گرد سجستانی / در بن این چاه آبش زهر شمشیر و سنان، گم بود
۳۶	بس که زهر زخم ها کاریش / گویی از تن حس و هوشش رفته بود و داشت می خوابید
۳۷	بدان گه که شد پیش کاووس باز فرود آمد از باره، بردش نماز
۳۸	سعی کردم که پا جای پای شما بگذارم، مثل برق و باد خودم را به سنگر برسانم.

گزینهدو
مؤسسه آموزشی فرهنگی

ویژه پایه دوازدهم

اسفند ۱۴۰۳

دفترچه پاسخ تشریحی

ارزشیابی تشریحی مرحله ۳

فارسی ۳ (تمامی رشته های نظری)

۱۴۰۳-۱۴۰۴

SanjeshCloud
www.SanjeshCloud.ir

- ۱- گزینه «۲» یا «اندوه»
- ۲- گزینه ۴: واژه‌های هریوه (هروی، منسوب به هرات)، حَشَم (خدمتکاران) و معبر (محل عبور، گذرگاه) نادرست معنی شده‌اند.
- ۳- الف) تندى و تیزی، حدّت و شدّت (ب) محصول زمین‌های زراعتی
- ۴- الف) بط: بُت (ج) حزم: هضم
- ۵- آذرَم: آزرَم قو: غو ارز: عرض
- ۶- الف) خوار (ب) غربت (ج) ذلّه
- ۷- الف) نادرست (فقط فعل «باشند» اسنادی است؛ فعل «است» در معنی «وجود دارد» آمده: شوق رقابتی وجود دارد ...) (ب) درست (مرادفِ اوّلِ معنای صلح باشند)
- ۸- وابسته پیشین: آن / نوع: صفت (یا: صفت اشاره) / وابسته پسین: چه / نوع: مضاف‌الیه
- ۹- الف) عبور کرد (ب) زخمی کرد، مجروح کرد
- ۱۰- کافور بر خویشتن پراکنده [بود] - چنان چون رسم و ساز کفن بود.
- ۱۱- الف) مضارع اخباری («خورد» و «در هم پیچاند»: ماضی ساده / «گرفته بودم»: ماضی بعید / «نیفتم»: مضارع التزامی) (ب) ماضی نقلی («شناخته باشیم»: ماضی التزامی / «نیستم»: مضارع اخباری / «آمده بودم»: ماضی بعید)
- ۱۲- الف) من و تو (۲) (ب) برگ و بار
- ۱۳- الف) درست (غربت / صد) (ب) نادرست («من» اوّل: متمم / «من» دوم: مضاف‌الیه)
- ۱۴- «ماث»
- ۱۵- الف) سانتاماریا (ب) دری به خانه خورشید
- ۱۶- (ب) ملّی (ج) قهرمانی
- ۱۷- الف) ۲ ← (ب) ۱ ← (ج) ۳ ←
الف) ۲: ایهام (نابردار: ۱- برادر ناتنی ۲- ناجوانمرد، نامرد)
ب) ۱: استعاره (سخریز بودن نسیم تشخیص و استعاره دارد. «گل» استعاره از «مبارزه و آزادی»، «باغ» استعاره از «کشور»)
ج) ۳: مجاز (جهان مجاز از مردم جهان)
- ۱۸- «ظلم» و «ستم»
- ۱۹- الف) تشبیه (لبخند به کلید گنج مروارید) (ب) تضاد (ابراهیم و نمرود)
ج) ایهام (قرار: ۱- آرامش ۲- محلّ وعده) (د) حس آمیزی (خواب نوشین)
- ۲۰- الف) حس آمیزی (ب) مجاز (قصد و نیت) (ج) ایهام (۱- صمیمی ۲- مقابل سرد)

۲۱-

لبریز زندگی است نفس‌های آخرت / آورده مرگ، گرم به آغوش تو پناه

۲۲-

الف) ۱: اگر مستم اگر هشیار اگر خوابم اگر بیدار (ب) ۲: خورشید رفته است سر شب سراغ ماه

۲۳-

گزینه ۲: این بیت در توصیف «رَخش» است که به همراه رستم در چاه افتاد.

۲۴-

روزگار با افراد نیک سر ناسازگاری دارد. (یا هر مفهوم مشابه)

۲۵-

الف) گریستن بسیار (ب) شادی و شوق بسیار (یا هر مفهوم مشابه)

۲۶-

گزینه ۳

۲۷-

تسلط بر خود یا بر نفس یا غلبه کردن بر درون خود یا مبارزه با نفس (یا هر مفهوم مشابه)

۲۸-

رفتن به سمت اتحاد و یکپارچگی (یا هر مفهوم مشابه)

۲۹-

گزینه ۱

مفهوم مشترک: ماندگاری نام نیک

۳۰-

الف) نادرست (ب) درست

۳۱-

الف) اسب (یا: اسب سیاه) (ب) آمادگی

۳۲-

از طرف دیگر، از دست (یا به خاطر کارهای) دختر پادشاه هاموران (یا: دختر یکی از قبایل یمن) پر از فکر و خیال شده‌ای.

۳۳-

به وزیر خود امر کرد تا ساربان از دشت صد کاروان شتر [قوی‌هیکل] بیاورد.

۳۴-

هیچ کس مانند تو فداکار (یا: ایثارگر) نبود و هیچ کس مانند تو زخم‌های بدنش، مدال‌های سرافرازش نبود.

۳۵-

پهلوان سیستمی در انتهای چاهی گم شده بود که به جای آب، در آن چاه، زهر شمشیر و سرنیزه جمع شده بود.

۳۶-

از بس که زهر زخم‌هایش گشوده بود انگار از تنش حس و هوش رفته بود و در حال جان دادن بود.

۳۷-

در آن لحظه که به پیش کاووس رفت، از اسب پیاده شد و در برابر او تعظیم کرد.

۳۸-

سعی کردم دقیقاً از شما پیروی کنم، با سرعت خودم را به سنگر برسانم.